

Graftombe

In de sinds 1976 als landschap beschermde begraafplaats van de Sint-Fredeganduskerk aan de Lakborslei te Deurne-Antwerpen bevindt zich de grafzerk van de 'Familie Embrechts-Verheyen' (Mevr. †1945 - Mr. †1989). Op de rechtstaande arduinen steen hangt een bronzen plaquette waarop een bijenkorf en bijen boven twee handen staan afgebeeld. Dit vermoedelijk als verwijzing naar de zielenbijen en/of de zuivering en wedergeboorte van de overleden vrouw en man, die weer herenigd zullen worden in het hiernamaals. Want van in de oudheid beschouwde men o.a. de bijen als 'zielendieltjes'. Men was namelijk de mening toegedaan dat de ziel van de mens het lichaam kon verlaten tijdens zijn slaap of bij zijn dood, onder de vorm van een bij. Wanneer iemand stierf, nam de ziel de gestalte aan van o.a. een bij, die bleef rondwaren op aarde om een pasgeboren kind te bezielen of een lange en moeizame reis te ondernemen naar het dodenrijk. Evenzo zag men reeds van in de oudheid in honing zowel een zuiverende als een conserverende kracht. Alzo werd o.a. in het oude Griekenland tijdens de Eleusinische mysteriën honing gegeven aan de ingewijden van hogere orde, als teken van nieuw leven. In de Mithrascultus werden de handen van de myste met honing gereinigd, wanneer hij de rang van 'Leo' en van 'Persica' toegediend kreeg. Wat per inwijdingsniveau respectievelijk leidde tot zuivering en wedergeboorte. Zelfs de gewoonte in de vroegchristelijke tijd, om de dopeling na de doop en de opname in de kerk een beker met melk en honing te geven als teken van zijn bovennatuurlijk kinschap, kan in deze context geplaatst worden. En tenslotte wordt de hereniging van een echtpaar in het hiernamaals dikwijls gesymboliseerd door twee handen die elkaar de hand reiken.

Paul Adriaensen: Iconografie van de honingbij in de Lage Landen, pag. 99-101 (ISBN 90 6215 622 3).

Muizen en spitsmuizen in bijenkasten.....	Peter Elshout	299
Imkerervaringen in november	Jacques Sauren	301
Plant en bij		
Bijenplant in beeld	Arjen Neve	302
Solitaire bijen	Pieter van Breugel	304
Foto van de maand	H. Leeftang	305
Van imker tot imker	Ko Zoet	306
Wespen vogelvrijverklaard.....	Peter Elshout	308
Uit de praktijk		
Antwoord uit de praktijk	Mari van Iersel	309
Uit de imkergemeenschap		
110-jarige imkersvereniging	Klaas Sluiman	311
Achterhoek bezoekt Immenhof	Frans van Tongeren	312
Twee prachtige dagen op 'Schier'	Ben Trip	313
Tenen stomp als bijenkorf	Toon Brekelmans	315
Wonderlijke waarnemingen		
Nog één keer flauwgevallen moertjes		316
PPO-Bijen		
Themadag winterbehandeling tegen de varroamijt		317
Gezondheid		
Terug naar kleine bijen? (3)	Thomas Kober	318
De lezer schrijft		
Raampjes zonder draad of kunstraat	Wendy Frehé	319
Bijen omgeving		
Tientallen bijen doden paard.....	Jan van de Veluwe	320
Paarden en bijen	Mari van Iersel	321
Organisaties		
ABTB Bij gepraat (21)		322
VBBN Uit het Hoofdbestuur		322
Dimethoaat veroorzaakt spuutschade		323
Familieberichten.....		324
Cursussen		325
Kalender		326
Vraag en aanbod.....		327

Van de redactie

Deze maand trekt een hele stoet dieren in ons blad voorbij: muizen, wolbijen, wespen en zelfs paarden: toch nog wat leven in deze donkere novembermaand, waarbij alle leven in de natuur zich lijkt te verschuilen en terug te trekken onder aardkorst en boomschors. De bijen zitten op tros en bewegen minimaal. Het is heel stil rond de bijenkasten.

Verder in dit nummer: het derde deel van de door Mari van Iersel vertaalde drieluik over kleinere bijen uit kleine werkstercellen.

Het is langzamerhand bekend aan het worden dat in de natuurbouw de afstand tussen de raten -hart op hart- rond het broednest doorgaans kleiner is dan wij met onze afstandshouders forceren, nl. 35 mm i.p.v. 38,5 mm, oftewel 11 ramen i.p.v. 10 ramen. Deze kleinere afstand is gunstiger voor de warmtehuishouding en dus voor de weerstand tegen de varroamijt. Maar het is minder bekend, dat iets vergelijkbaars ook aan de hand kan zijn met de werkstercellen, die van nature oorspronkelijk kleiner zijn dan zoals zij in het kunstraat sinds ongeveer een eeuw gevormd zijn. Er zijn veel vooroordelen over grotere bijen, maar de bedoelde grotere honingproductie lijkt niet gehaald te zijn, en de bijen blijken ook niet vitaler en gezonder -integendeel!

Al gaat het omschakelen naar kleinere cellen niet altijd gemakkelijk, onderzoek wat mogelijk is. Laten we ons, in de woorden van Mari bij het eerste deel van dit drieluik, herbezinnen op de biologische basis van de honingbij.

Astrid Schoots